

Jaarverslag Vereniging Vrienden van de Grote of St.-Bavokerk 2022

In dit verslag blikken we terug op de activiteiten van de Vrienden van de Grote Kerk in het afgelopen jaar. Gelukkig waren er geen beperkingen meer vanwege de coronapandemie en alles kon als vanouds georganiseerd worden. Naast het in standhouden van het gebouw, heeft de Vereniging ook als doel de geschiedenis van de kerk en haar interieur te bestuderen en daarover te publiceren. Bovendien rekent de Vereniging het tot haar taak om de belangstelling voor het gebouw bij het publiek aan te wakkeren, vooral op cultureel en historisch gebied. Vele vrijwilligers hebben zich ingezet om deze doelstellingen te helpen verwezenlijken.

Bestuurssamenstelling

Henk Kaan (voorzitter) en Anton Pauw (algemeen bestuurslid) waren de vaste waarden binnen het bestuur; vier bestuursleden traden in april 2022 af: Arie Göbel, Jack de Groot, Marjan van Houten en Penny Sandford. Bij de Algemene Ledenvergadering in april werden Maarten Franse en Jacob Verloop allebei benoemd tot penningmeester. In september, tijdens een ingelaste algemene ledenvergadering, werden Suzie Oppeneer tot secretaris en Chris Sipman tot algemeen bestuurslid benoemd. Jacob Verloop trad eind december helaas alweer af als bestuurslid, vanwege zijn verhuizing naar Arnhem. Op dit moment voldoet het bestuur aan het minimum aantal van vijf leden. Marjan van Houten is aangebleven als notulist.

Aantal leden, stand van zaken

Het aantal leden is in 2022 stabiel gebleven, aan het einde van het jaar waren er 1370 leden. Er zijn bijna 90 nieuwe leden ingeschreven, maar ook evenzoveel uitgeschreven met uiteenlopende redenen. De ambitie is om het aantal leden boven de 1400 te krijgen.

Bijeenkomsten leden

De Algemene Ledenvergadering vond plaats op 20 april 2022 in de Bavo.

De Vriendenavond op 10 juni werd zeer goed bezocht, 180 leden hadden zich aangemeld. Dit aantal is niet eerder zo hoog geweest, waarschijnlijk had het te maken met de onderwerpen van die avond: de vleermuizen en de 'restauratie' van de frontpijpen van het Müller-orgel. Bas van Vlijmen hield een boeiend betoog over de nieuwe woonzolder voor de vleermuizen. Dick Koomans legde aan de hand van vele dia's uit hoe het foliën van de frontpijpen van het Müller-orgel in z'n werk was gegaan. Hij liet vervolgens ook het orgel horen en gaf daarbij uitleg over de verschillende registers.

Werkgroepen

- Rondleidingen

Er zijn 20 rondleiders en er is momenteel één rondleider in opleiding. Zij werden aangestuurd door twee coördinatoren, Antoinette Dijt en Onno Kramer. Elke zaterdag verzorgden de rondleiders de (toren)rondleidingen en bemanden zij de 'Vriendentafel' om mensen welkom te heten, vragen te beantwoorden en Vrienden te werven. Er waren dit jaar drie jubilarissen: Sip Vermeij was 20 jaar 'in dienst', Anneke Poutsma en Cees Fortgens beiden 15 jaar. Tijdens de nieuwjaarsborrel werd uitvoerig stilgestaan bij deze mijlpaal. De rondleiding voor de nieuwe leden was op zaterdag 2 juli, er waren ruim 30 leden gekomen om zich te laten rondleiden in de bij-ruimten van de kerk en de lage zolders.

Tijdens de Open Monumentendagen kwam er veel publiek en de gratis torenbeklimmingen op die dagen zijn nog altijd razend populair, evenals de excursies naar het Müllerorgel. De Protestantse Gemeente Haarlem (Kerkelijk Bureau) organiseert deze dagen in samenwerking met de Vrienden.

Ook tijdens de Bavodag en de adventsdagen waren de rondleiders aanwezig, gedurende deze dagen is het koor bij uitzondering toegankelijk voor het publiek.

De particuliere, aangevraagde rondleidingen waren in dit post- corona jaar nog niet op het niveau van eerdere jaren, hopelijk weten meer mensen en vooral scholieren het komende jaar de kerk weer vaker te vinden.

- Muziek

De lunchpauzeconcerten op het Müller-orgel zijn van de vrijdagmiddag naar de zaterdagmiddag gegaan. Dit heeft geen nadelig effect gehad op het aantal bezoekers, integendeel: de concerten werden (zeer) goed bezocht. Afgelopen jaar waren er minder conservatoriumstudenten uitgenodigd, maar het is de bedoeling om dat in 2023 weer vaker te doen.

De zondagmiddagconcerten in augustus waarbij alle orgels en het carillon afwisselend worden bespeeld, mochten rekenen op een mooi aantal bezoekers, onder wie ook kinderen. Voorheen was de kerk tijdens deze concerten op zondagmiddag ook gratis opengesteld voor publiek en was er (veel) geluidshinder. Sinds deze open middagen er niet meer zijn, is het een concert geworden waarbij het publiek stil is en de muziek volledig tot zijn recht kan komen.

Anton Pauw is verantwoordelijk voor de invulling van de (lunchpauze-)orgelconcerten, Rien Donkersloot draagt zorg voor het regelen van beiaardiers voor de zondagmiddagconcerten. Zij namen zelf ook een of meer concerten voor hun rekening.

We mogen terugkijken op een zeer succesvol Bavoweekend. De zaterdagmiddag was prachtig gevuld met een vijftal (inloop-) concerten door professionele musici. Vele bezoekers hebben hiervan gratis kunnen genieten. Op zondagavond was er een concert rondom het Flentrop-orgel met Fabio Bonizzoni en zijn ensemble la Risonanza uit Italië. Het concert werd goed bezocht, er waren ruim 140 bezoekers.

Marjan van Houten is als lid bij de Muziekwerkgroep gekomen en is met name (mede-) verantwoordelijk voor de invulling van de concerten tijdens het Bavoweekend. Bij alle concerten zijn vrijwilligers van de Muziekwerkgroep aanwezig om alles in goede banen te leiden.

- Onderhoud

De leden van deze werkgroep zijn ~~er~~ elke donderdag aanwezig om allerlei uiteenlopende klussen te doen, zo ook in het afgelopen jaar. Het belangrijkste project was het aanleggen van LED-verlichting op de hoge en de wakerszolder. Nu pas is goed zichtbaar met hoeveel vakmanschap deze kapconstructie is gemaakt. De verlichting is voorzien van bewegingssensoren zodat er geen onnodige energie verbruikt wordt.

Publicaties/ boekenfonds/ bibliotheek

De Bavokroniek verscheen afgelopen jaar driemaal, in een nieuw jasje, maar werd nog wel in een envelop met de gewone post verzonden. Er is discussie of dit voortaan niet digitaal kan gebeuren, maar vooralsnog wordt hier niet voor gekozen, wetende dat vele leden de papieren versie erg waarderen en ook bewaren. Bijkomend probleem is dat van een aanzienlijk deel van de leden er

geen emailadres bekend is. We hopen dat dit aantal zal afnemen, zodat in de toekomst alle leden ook digitaal bereikt kunnen worden, bijvoorbeeld met nieuwsbrieven.

In 2022 zijn twee folders over het graf van Frans Hals verschenen, een folder geschreven door rondleider Dick Dijkstra en een uitgebreide folder van de hand van Wim de Jong. Een nieuw aanmeldformulier met aanvullende informatie over de Vereniging is gemaakt voor aspirant-leden, in de hoop daarmee meer leden te kunnen werven.

Het boek '*Bavo voor Haarlem!*' van Koen Vermeij is herdrukt. Tevens ligt de tweede druk van *Het Grote Bavo Boek* inmiddels in de winkels, een aantal sponsors hebben hieraan financieel bijgedragen.

De kast in de Kerkvoogdenkamer is nu ingericht als bibliotheek van de Vrienden. Het vele werk hiervoor is gedaan door rondleidster/bibliothecaris Anneke Poutsma. De boeken kunnen niet worden uitgeleend, wel worden geraadpleegd.

Lopende en afgeronde projecten

In 2022 is de leden- en financiële administratie naar een nieuw programma Conscribo overgezet. Dit was een grote klus die met name door Maarten Franse geklaard is. De contributiefacturen worden nu vanuit dit systeem aangemaakt, de acceptgirokaarten zijn definitief verleden tijd.

Eind december was het zover: de nieuwe website werd gelanceerd. René Pel heeft deze gemaakt, met gebruikmaking van foto's van Chris en Jurriaan Hoefsmit en in de stijl van de Bavokroniek, eerder door Martin Kemp gemaakt. Iedereen heeft hier belangeloos aan meegewerkt en we zijn trots op het resultaat. Het werk is nog niet helemaal af en de komende tijd zullen er nog functionaliteiten bijkomen zoals een boekenwebshop.

Renovatie broodbank. Het plan is om in 2023 het meubel te conserveren en om dat op een verantwoorde manier te kunnen doen, is eerst begonnen met een historisch onderzoek naar de broodbank. De Vereniging heeft ingestemd met het plan van aanpak en financiert het onderzoek.

Tegelijkertijd zal een onderzoek starten naar de graffiti die op meerdere plaatsen in de kerk, maar met name op de broodbank te vinden zijn. Elizabeth den Hartog, verbonden aan de Universiteit van Leiden, start hiernaar een onderzoek. Ook dit onderzoek wordt door de Vrienden financieel ondersteund.

De Pelikaan was ernstig vervuild, vooral door de uitwerpselen van de vleermuizen. Hij is schoongemaakt en in een beschermende waslaag gezet door metaalrestaurator Andries de Groot. De details zijn nu weer goed zichtbaar. Zodra de temperaturen weer hoger worden zal er verder gegaan worden met de restauratie, er zijn meerdere waslagen nodig voor het beste resultaat.

Op initiatief van Henk Kaan is een onderzoek gestart naar de scheefstand van de toren. De onderzoeksvraag is: hebben aardbevingen in het verleden een rol gespeeld bij de scheefstand. Er is een werkgroep Scheefstand opgericht en een begin gemaakt met een onderzoek in de archieven om te kijken of er gegevens zijn terug te vinden over aardbevingen die Haarlem mogelijk getroffen hebben.

Een werkgroep Vleermuizen, bestaande uit Bas van Vlijmen en Jonas Danen, is opgericht. De werkgroep is onder auspiciën van de Vrienden aan de slag gegaan. Het doel is de invliegopeningen waardoor vleermuizen naar binnenkomen te dichten en ze te verleiden een ander onderkomen te

zoeken in de kerk. Er is al veel werk verricht, het aantal vleermuizen dat in de kerk komt is verminderd, maar het project is nog niet klaar.

Annemieke Heuft heeft op initiatief van de Vrienden een onderzoek gedaan naar de kleuren die het Müller- orgel in de loop der eeuwen heeft gehad. Haar rapportage zal in 2023 verschijnen.

Ten slotte

We hopen u met dit verslag een inzicht te hebben gegeven in de verschillende werkzaamheden.

Hopelijk is duidelijk geworden dat er veel vrijwilligers nodig zijn en blijven! Als u vragen heeft kunt u contact opnemen met een van de bestuursleden.